

KAKO NASTAJE STVARNOST

Većina danas živućih ljudi pojam “stvarnost” povezuje s nečim objektivnim, potpuno neovisnim od njih kao “svjesnosti”. Ako zatvorite oči, naći ćete se u tami, ali svijet neće nestati, zar ne? Isto vrijedi i za situaciju u kojoj sva svoja osjetila odvojite od bilo kakvih podražaja (senzorna deprivacija). I dalje ćete moći misliti, osjećati i sjećati se. Vaša će stvarnost biti drukčija, ali ona “prava stvarnost”, ona izvan vas, ostat će ista. Slažete li se s time?

Većina ljudi će se bez mnogo razmišljanja složiti.

No, stav koji vam želimo izložiti je drukčiji. Ne možemo ga dokazati ni na koji način budući da on podrazumijeva svojevrstan nestanak objektivnosti, a svaki “dokaz” opet podrazumijeva nešto objektivno na što se možemo osloniti. Možda će vaš um prihvatiti objašnjenje, a možda će se zbunjeno povući pred paradoksima. Najbolje ćete nas ra-

zumjeti ako imate barem neka iskustva viših stanja svijesti tijekom kojih ste *svjedočili* nestanku objektivnosti i promjeni svijeta po “nalogu” tanahnih impulsa svijesti.

Izložiti ćemo vam iskustveni doživljaj stvarnosti zasnovan na višim stanjima svijesti. Pokušat ćemo biti jednostavni i izravni, čak i po cijenu preskakanja nekih detalja i nijansi. Vjerujemo da će oni zahtjevniji pronaći način da shvate i njih, dok će onima koji se do sada nisu sretali s ovakvim iskustvima, pojednostavljenje pomoći u razumijevanju.*

Možete li sebe zamisliti u središtu svemira? Ili, da to kažemo drukčije, možete li zamisliti da vaša osjetila i sredstva spoznaje, poput uma, intelekta ili osjećaja, nisu samo kanali kojim stvarnost *ulazi* u vas, već su istodobno kanali kojima stvarnost iz vas *izlazi*?

Da biste to zamislili, morate prihvatiti svojevrstnu ne-stvarnost onoga što niste vi. Ili, ako vam je lakše, beskrajnu potencijalnost stvarnosti koja vas okružuje.

Zamislite da se ispred vas nađe komad gline. Uzimate ga u ruke i počinjete oblikovati. Ukoliko

* Adrianova bilješka: “Dijelovi objašnjenja takvog doživljaja stvarnosti mogu se pronaći u većini duhovnih tradicija svijeta. Meni najbliži te, smatram, najjezgrovitiji opis nalazi se u prastarom tekstu Joga sutre, čije autorstvo se pripisuje mudracu imenom Patanjali. Joga sutre su podijeljene u četiri knjige te u stvarnosti predstavljaju 195 kratkih rečenica (neki ih nazivaju “aforizmima” ili “izrekama”; sutra doslovce znači nešto kao nit).

Nastranu napredni pojam nadobjektivnosti opisan u sutri 4:16 (na caikacittatantram vastu tadapramāṇakaṃ tadā kiṃ syāt), četiri sutre u drugoj knjizi (2:18 – 2:21) opisuju stvarnost na sljedeći način:

*prakāśakriyāsthitiśīlaṃ bhūtendriyātmakaṃ bhogāpavargārthaṃ dr̥śyam
viśeṣa aviśeṣa liṅgamātra aliṅgāni guṇaparvāṇi
draṣṭā dr̥śimātraḥ śuddho 'pi pratayānupaśyaḥ
tadartha eva dr̥śyasyātmā*

nastavak fusnote na 27. str.

ste barem donekle vješti u tome, iz neodređene mase uskoro će se pojaviti neki oblik. Možda glava nekog čovjeka... žene. Uz malo truda mogli biste, primjerice, oblikovati lik svoje majke.

Neko vrijeme promatrate svoje djelo, izravnavajući grube rubove i poboljšavajući mjesta na kojima niste bili vjerni svojoj zamisli. No, zatim odlučite načiniti nešto drugo. Pritiskom prstiju “uništavate” stvoreni oblik i u rukama vam se ponovno nalazi samo kvrgava masa neoblikovane gline.

Počinjete iznova, ali ovaj put u smjeru automobila. Želite pred sobom vidjeti siluetu svoje omiljene športske jurilice. Za to vam je potrebno manje truda negoli za crte ljudskoga lica, ali ipak neko vrijeme provodite u oblikovanju svoje zamisli. Uspijevate i divite se svom djelu. Ubrzo se opet vraćate natrag na neoblikovani grumen gline. Treći put oblikovat ćete neku životinju, kuću, simbol... ili neki potpuno apstraktan oblik koji postoji samo u vašoj mašti.

Ova usporedba na pojednostavljen način objašnjava što se događa kad naša svijest krene *prema van*, šireći se iz sebe u svijet koji je okružuje.

nastavak fusnote sa strane 26

U mom prijevodu to bi otprilike značilo sljedeće:

Pojavni svijet je odraz svijesti; u njemu postoji djelatnost, ali i nepomičnost. Postoje elementi od kojih je sastavljen, ali i sredstva kojima se stječe iskustvo. Iskustvo ga može, ali i ne mora prenijeti u potpunosti.

Potpuna stvarnost sastoji se od tijela i fizičkih objekata, duhovnih obrazaca i prirodnih zakona, samoodnosne vječnosti i nepoznatljivog područja.

Svjetlost onoga koji vidi, obasjava viđeno i omogućava prepoznavanje.

Onaj koji doživljava, daje život doživljenom.

Upravo ove sutre predstavljaju osnovu razumijevanja stvarnosti i njezinog nastanka objašnjenog u ovom poglavlju.”

Uobičajena predstava u koju vjeruje većina ljudi je da taj svijet postoji gotov i dovršen sam za sebe te da svijest pomoću svojih “slugu” ili “alata” (osjetila, uma, intelekta, sjećanja, osjećanja...) samo zapaža što se oko nje nalazi.

Ovaj drukčiji način gledanja na stvarnost podrazumijeva da nema ničeg (ili gotovo ničeg) samo po sebi dovršenog oko nas, već da naš čin *izlaska* u vanjski svijet putem osjetila i drugih “organa” svijesti oblikuje stvarnost prema određenim obrascima.

Stvarnost, dakle, nije oblikovana sama po sebi, već je nalik bezobličnom komadu gline. Neki fizičari govorili bi o “kvantnoj juhi” koja postoji oko nas, a iz koje mi doslovce izvlačimo ono što smo sposobni izvući. Ostatak ostaje neoblikovan te postoji u nekoj vrsti “potencijalnog ne-postojanja”. Lik vaše majke, silueta automobila, životinja, kuća, stolac, pištolj... sve se to nalazi unutar neoblikovanoga grumena gline i čeka impuls svijesti koji će ih, barem privremeno, izvući na površinu. I sve što se pojavi, koliko god izgledalo drukčije, načinjeno je od iste gline.

Ako je ova jednostavna usporedba primjenjiva na naš svijet i na način na koji se oblikuje stvarnost, onda slobodno možemo reći da svatko od nas živi u svom svemiru! Svijest je ta koja oblikuje stvarnost oko nas. Iz datog “materijala” – koji za sada ne moramo imenovati da se ne bismo zapleli u detaljima – naša svijest gradi našu stvarnost. U toj izgradnji sudjeluje sve što mi sada nazivamo *sobom*. Odnosno, sudjeluje naša osobnost, što uključuje sredstva

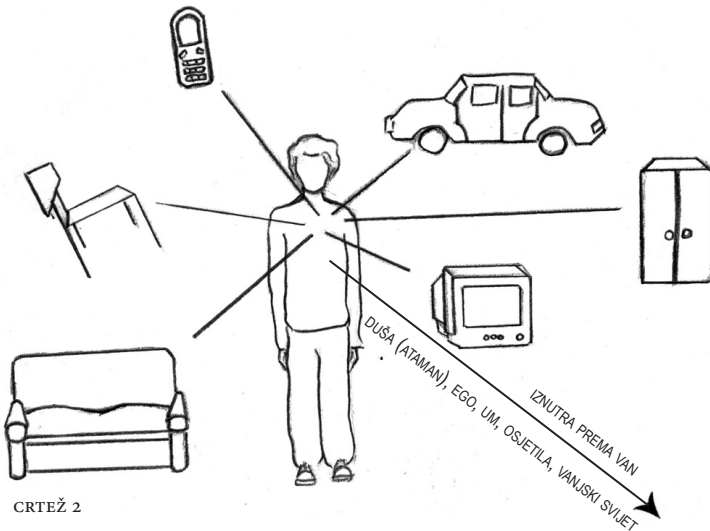
zapažanja (uglavnom osjetila) kao i sredstva obrade tog zapažanja (intelekt, stavovi, ego).

Kasnije će nam biti potrebno jasno razlučivanje naše osobnosti od naše svijesti. I tu ima nekih detalja koje preskačemo, ali u biti radi se o sljedećem:

Svijest koja je bez pobuđenja, a koju neki nazivaju *jastvo*, neki *sopstvo*, *duša* ili *atman*, zaogrće se u osobnost koja se sastoji od ega, intelekta, uma i osjetila. U osobnost spadaju i karakterne crte, stavovi, osjećaji, ali i način djelovanja, postignuća ili, recimo, društveni status.

Svijest je ta koja kreće prema van, ali put kojim se kreće oblikovan je osobnošću. Svijest je sila koja oblikuje stvarnost, ali sredstva koja pritom koristi dio su osobnosti.

Na razini *duše* ili osnovne svijesti mi smo jednaki do mjere da bismo mogli reći kako smo *jedno*. Ali, na razini osobnosti smo različiti. I tako različiti stvaramo različitu stvarnost.

CRTEŽ 2

Pitanje na koje treba odgovoriti glasi: *Kada počinje stvaranje stvarnosti?*

Odgovor: u trenutku rođenja, odnosno utjelovljenja. Taj trenutak predstavlja situaciju prvog izlaska svijesti prema van u toj određenoj osobnosti. I u tom trenutku počinje oblikovanje stvarnosti kakvu poznajemo.

Ljudi (i druga svjesna stvorenja) su rođeni oblikovatelji stvarnosti! U našoj usporedbi s glinom netko bi se mogao zapitati kako će oblikovati bilo što, budući da je nevješt u kiparenju? No, u slučaju stvaranja stvarnosti takvo pitanje nije potrebno (barem ne u smislu opće sposobnosti, iako se detalji mogu razlikovati). Situacija je nalik našoj sposobnosti disanja ili spavanja. Jednostavno znamo kako se to radi, nije nam potrebna poduka. Tako i svijest, kad krene prema van, ona sama od sebe, po svojoj vlastitoj naravi, počinje stvarati stvarnost. Vještina nije u pitanju.

Obrasci, međutim, jesu.

Svijest stvara stvarnost na osnovi određenih obrazaca. Kad oblikujete glinu, vaš obrazac je vaše sjećanje. A kakve obrasce mi imamo tik po rođenju?

Duhovna učenja te bi obrasce nazvala *karmičkim*. To možete prihvatiti ukoliko prihvaćate pojam ponovnog utjelovljenja ili reinkarnaciju. No, za sada, možete se zadržati i na genetski prenesenim obrascima.

Dijete, dakle, ne dolazi u potpunosti kao *tabula rasa*, prazan neispisan list papira, već je unaprijed

sklono određenim načinima stvaranja stvarnosti. Međutim, kad bi ostalo samo na tome, mnoga djeca bi stvorila sasvim drukčiji svijet. To i čine, ispočetka. Imaju određena iskustva koja njihovi roditelji ne razumiju, od sjećanja ili spoznaja o nepoznatim ljudima i mjestima pa do “susreta” s vilama ili duhovnim stvorenjima koja će brzo, vrlo brzo, biti otpisana kao puka mašta.

Znači, većina obrazaca po kojima mi stvaramo svoju stvarnost, naučena je u djetinjstvu. Naši roditelji naš su uzor. Njihova stvarnost, barem u osnovi, postaje naša. Zatim dolaze drugi učitelji, od školskih do onih s ulice ili televizijskih ekrana. Malo-pomalo, obrasci po kojima stvaramo stvarnost usklađuju se s obrascima većine ljudi oko nas i mi počinjemo živjeti u istom svemiru s njima. Taj svemir, budući da ga dijelimo s tolikim brojem ljudi, izgleda toliko objektivno da je vrlo lako zaboraviti na koji način je nastao.

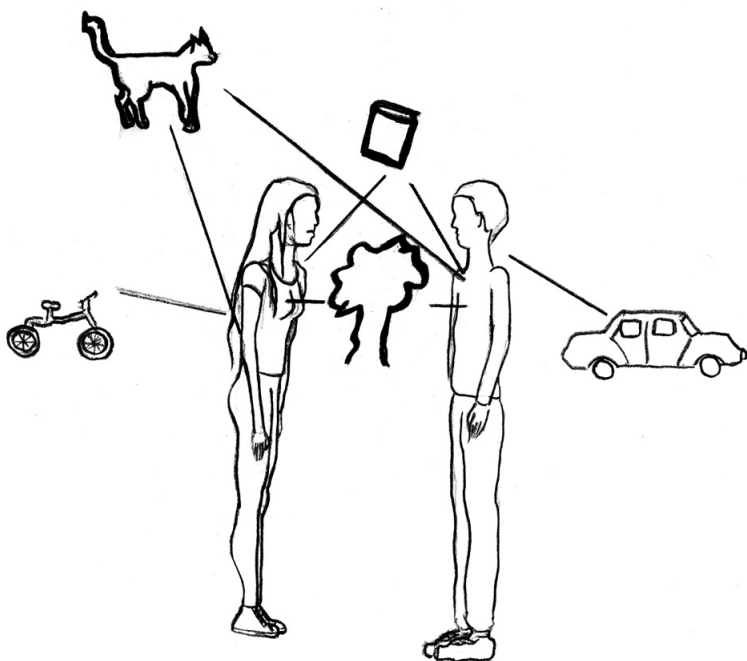
Potrebno je iskustvo dublje od samog svemira da biste sami po sebi doživjeli tok svijesti prema van te osjetili kako je upravo ona ta koja daje život svemu oko vas. No, i tu smo zakinuti jer u današnjem svemiru takvo znanje je skriveno i nepoznato – pa je stoga odbačeno od većine. Na taj način svijet u kojem danas živi većina ljudi odjednom je postao navodno objektivan (iako je to nemoguće) i vrlo, vrlo površan (budući da je iz sebe isključio znanje o svijesti kao osnovnom pokretaču života).

Ali, sada, na osnovi ovog objašnjenja, da li možemo reći da svatko od nas živi u svom svemiru?

Da! I ne samo to: događa se i više od toga – kao što ćete uskoro vidjeti kad dođemo do zapanjujućih objašnjenja višedimenzionalne stvarnosti!

Ako živimo u svom svemiru koji teško možemo nazvati objektivnim, budući da smo ga mi stvorili, da li to znači da su drugi ljudi u njemu također naša tvorevina? Da su na neki način “izmišljeni”?

Ne, to samo znači da smo sposobni vidjeti, razgovarati i na bilo koji način *doživjeti* one ljude (ili bilo koja druga svjesna stvorenja) čiji je svemir sličan našem, odnosno one čiji se svemir preklapa s našim.

CRTEŽ 3

S obzirom da su obrasci kojima smo izloženi tijekom odrastanja toliko slični (i sve su sličniji zbog globalizacije), u ovom trenutku sve razlike koje dijele ljude, toliko su male da se svi nalazimo u istom svemiru. Odnosno, točnije, naši su svemiri toliko preklapljeni da djeluju kao jedan.

O bitnim obrascima koji mogu promijeniti tu situaciju, bit će govora kasnije. Ali, treba reći da u ovom trenutku nema bitne razlike u načinu doživljavanja svijeta između najsuvremenije obrazovanih Europljana i posljednjih pripadnika australskih ili ervadskih Aboridžina. Nalazimo se u istom svemiru.

No, ne zadugo jer su ovi potonji uglavnom već odlučili otići.